

«مقررات مصوب»
«دستورالعمل نحوه عضویت و فعالیت
کارگزاری و معامله‌گری در بازار متشکل ارز
ایران»

شماره: ۰۰۳/ب/م

تاریخ تصویب: ۱۳۹۸/۰۲/۰۹

تاریخ ابلاغ: ۱۳۹۸/۰۳/۰۱

تاریخ اصلاح: ۱۳۹۹/۰۵/۲۹

مرجع تصویب: هیئت‌مدیره شرکت مدیریت بازار متشکل معاملات ارز ایران

مقدمه

این دستورالعمل در اجرای مواد ۷ و ۹ «دستورالعمل اجرایی بازار متشکل معاملات ارزی»، مصوب ۱۳۹۷/۱۱/۱۵ و اصلاحات آن مصوب ۱۳۹۸/۱۱/۲۱ هیئت‌عامل بانک مرکزی در تاریخ ۱۳۹۸/۰۲/۰۹ به تصویب هیئت‌مدیره شرکت مدیریت بازار متشکل معاملات ارز ایران رسید و در تاریخ ۱۳۹۹/۰۵/۲۹ اصلاح شد و مشتمل بر ۲۲ ماده و ۸ تبصره می‌باشد.

فصل اول: تعاریف

ماده ۱- اصطلاحات و واژه‌های تعریف‌شده در دستورالعمل اجرایی بازار متشکل معاملات ارزی، مصوب مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۱۵ و اصلاحات آن مصوب ۱۳۹۸/۱۱/۲۱ هیئت‌عامل بانک مرکزی و دستورالعمل نحوه انجام معاملات در بازار متشکل ارز ایران، مصوب هیئت‌مدیره شرکت مدیریت بازار متشکل معاملات ارز ایران مورخ ۱۳۹۸/۰۲/۰۷ و اصلاحات آن مصوب ۱۳۹۹/۰۴/۰۴ و ۱۳۹۹/۰۵/۲۹ در این دستورالعمل نیز به همان مفاهیم به کار رفته‌اند.

تبصره: منظور از "سامانه ارتباط با اعضا" در این دستورالعمل، سامانه الکترونیکی است که کلیه ارتباطات و مکاتبات اداری، فنی، نظارتی و انضباطی مدیریت بازار، سایر ارکان مقررات‌گذاری، تنظیم‌گری و نظارتی بازار و مراجع رسیدگی به تخلفات انضباطی با اعضا، کارگزاران، معامله‌گران و سایر اشخاص تحت نظارت از طریق آن انجام می‌شود و به‌همین منظور به هریک از ارکان و اعضا، دسترسی ویژه‌ای به سامانه مذکور اعطا می‌شود.

فصل دوم: فرآیند عضویت و اخذ مجوز فعالیت کارگزاری و معامله‌گری

ماده ۲- متقاضی عضویت در بازار متشکل ارز ایران باید درخواست خود، مطابق فرم تقاضانامه عضویت (پذیرش) را به انضمام مدارک و مستندات ذیل‌الذکر به مدیریت بازار ارائه نماید:

۱- تصویر مجوز تأسیس یا فعالیت صادره از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران (برابر با اصل شده در دفتر اسناد رسمی)؛

۲- تصویر آگهی تأسیس شرکت، منتشره در روزنامه رسمی (برابر با اصل شده در دفتر اسناد رسمی)؛

۳- تصویر اساسنامه شرکت (برابر با اصل شده در دفتر اسناد رسمی)؛

« دستورالعمل نحوه عضویت و فعالیت کارگزاری و معامله‌گری در بازار متشکل ارز ایران »

مصوب هیئت‌مدیره شرکت مدیریت بازار متشکل معاملات ارز ایران، مورخ ۱۳۹۸/۰۲/۰۹ با اصلاحات مورخ ۱۳۹۹/۰۵/۲۹

- ۴- تصویر آگهی‌های روزنامه رسمی آخرین تغییرات شرکت (برابر با اصل شده در دفتر اسناد رسمی)؛
  - ۵- تصویر گواهی مؤدیان مالیاتی (برابر با اصل شده در دفتر اسناد رسمی)؛
  - ۶- تصویر صورت‌جلسات ثبت‌نشده آخرین تغییرات شرکت، در صورت وجود (برابر با اصل شده در دفتر اسناد رسمی)؛
  - ۷- تصویر پشت و روی کارت ملی اعضای هیئت‌مدیره، مدیرعامل و سایر صاحبان امضای مجاز (برابر با اصل شده در دفتر اسناد رسمی)؛
  - ۸- تصویر تمام صفحات شناسنامه اعضای هیئت‌مدیره، مدیرعامل و سایر صاحبان امضای مجاز (برابر با اصل شده در دفتر اسناد رسمی)؛
  - ۹- نسخه اصل گواهی امضای همگی صاحبان امضای مجاز شرکت، مطابق اساسنامه و صورت‌جلسات مجامع عمومی و هیئت‌مدیره (تنظیم‌شده توسط دفتر اسناد رسمی)؛
  - ۱۰- فرم اطلاعات شرکت متقاضی عضویت (مطابق نمونه مصوب)؛
  - ۱۱- نسخه اصل و کالت‌نامه تنظیم‌شده در دفتر اسناد رسمی (مطابق نمونه مصوب)؛
  - ۱۲- نسخه اصل تعهدنامه تنظیم‌شده در دفتر اسناد رسمی (مطابق نمونه مصوب)؛
  - ۱۳- نسخه اصل تعهدنامه رعایت قوانین مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم (مطابق نمونه مصوب)؛
  - ۱۴- گواهی بانک عامل با موضوع معرفی حساب ریالی و حساب‌های ارزی مبتنی بر اسکناس (مطابق نمونه مصوب)؛
  - ۱۵- تأییدیه کد پستی شرکت از اداره پست همراه با کروکی آدرس شرکت و تلفن‌ها؛
- تبصره- در خصوص بانک‌های متقاضی عضویت، علاوه بر تقاضانامه عضویت (پذیرش)، صرفاً ارائه مدارک موضوع بندهای ۱۱، ۱۲ و ۱۴ الزامی است.
- ماده ۳-** مدیریت بازار پس از بررسی درخواست عضویت و مدارک پیوست آن و احراز شرایط و الزامات مقرر، مراتب موافقت یا عدم موافقت خود با عضویت (پذیرش) متقاضی در بازار متشکل ارز ایران را حداکثر ظرف مدت ۱۰ روز کاری پس از ارائه کامل مدارک و مستندات مربوط اعلام می‌نماید.
- ماده ۴-** متقاضی اخذ مجوز فعالیت کارگزاری در بازار متشکل ارز ایران باید ظرف ۱۰ روز پس از اعلام موافقت اصولی مدیریت بازار مبنی بر پذیرش عضویت وی، اقدامات ذیل را انجام دهد:
- ۱- ارائه فیش بانکی مربوط به واریز کارمزد حق عضویت به حساب اعلامی مدیریت بازار؛
  - ۲- معرفی حداقل دو (۲) معامله‌گر پیشنهادی و ارائه مدارک هویتی ایشان (برابر با اصل شده در دفتر اسناد رسمی) و فرم مشخصات معامله‌گران پیشنهادی (مطابق نمونه مصوب)؛
  - ۳- الزام معامله‌گران پیشنهادی به حضور در دوره‌های آموزشی مدیریت بازار و اخذ گواهینامه مربوط؛

ماده ۵- مدیریت بازار پس از احراز رعایت الزامات مندرج در ماده ۴ این دستورالعمل، مراتب موافقت یا عدم موافقت خود با اعطای مجوز شروع فعالیت کارگزاری را حداکثر ظرف مدت ۷ روز کاری اعلام می‌نماید.

فصل سوم: ضوابط فعالیت کارگزاران و معامله‌گران

ماده ۶- کارگزاران و معامله‌گران باید تمامی قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران از جمله قوانین و مقررات مربوط به مبارزه با پولشویی و نیز مقررات و ضوابط مصوب شورای عالی پول و اعتبار، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و مدیریت بازار را رعایت نمایند.

ماده ۷- طرح درخواست عضویت و نیز انجام فعالیت در بازار متشکل ارز ایران به‌خودی‌خود به معنای اعلام آگاهی کارگزاران و معامله‌گران از مقررات، شرایط و مخاطرات حاکم بر بازار یادشده و سلب و اسقاط حق طرح هرگونه دعوی به طرفیت مدیریت بازار در مراجع قضایی است.

ماده ۸- در صورتی که مقررات و ضوابط مصوب مدیریت بازار - که ارتباط مستقیم با عضویت و فعالیت اعضا در بازار متشکل ارز ایران داشته باشد- با سایر مقررات و ضوابط لازم‌الرعایه برای اعضای این بازار در تعارض باشد، از تاریخ ابلاغ مقررات و ضوابط مدیریت بازار، مقررات مغایر با آن برای اعضای این بازار لازم‌الاجرا نخواهد بود و مادام که در مقرراتی که متعاقباً توسط سایر نهادهای ذی‌صلاح تصویب می‌شود، نسخ و یا اصلاح مقررات مدیریت بازار صریحاً و با ذکر نام مقررات اخیرالذکر و ماده موردنظر قید نشود، مقررات مصوب مدیریت بازار کماکان معتبر و لازم‌الاجرا خواهد بود.

تبصره- اصل بر عدم مغایرت مقررات و ضوابط مذکور بوده و مرجع تشخیص تعارض بین آن‌ها، نهاد ناظر بر عملیات بازار مستقر در بانک مرکزی می‌باشد. مادامی که آن نهاد، موضوع مغایرت دو مقرره را رأساً و یا به درخواست هر ذی‌نفع بررسی، تأیید و ابلاغ نموده است، هر دو مقرره‌ی محل ادعای تعارض، معتبر و لازم‌الاجراست.

ماده ۹- کارگزاران موظفند مطابق اعلام مدیریت بازار و ظرف مهلت مقرر، فرم مشخصات معامله‌گران پیشنهادی و سایر اسناد، مدارک و فرم‌های مربوط (از جمله مدارک موضوع ماده ۲) را در سامانه ارتباط با اعضا، حسب مورد، بارگذاری و یا تکمیل نمایند.

ماده ۱۰- کارگزاران می‌بایست هرگونه تغییر در ترکیب اعضای هیئت‌مدیره، مدیرعامل، بازرس و حسابرس و معامله‌گران خود و نیز هرگونه تغییر در آدرس محل فعالیت و اطلاعات ثبتی شرکت از جمله مصوبات مجامع عمومی فوق‌العاده را بلافاصله به مدیریت بازار اعلام و مدارک و فرم‌های مربوطه را در سامانه ارتباط با اعضا حسب مورد، بارگذاری یا تکمیل نمایند.

ماده ۱۱- کارگزاران موظفند تدابیر امنیتی لازم را به‌منظور مدیریت امنیت اطلاعات اتخاذ و اجرا نموده و تبعات و مسئولیت‌های عدم اجرای آن را بپذیرند.

« دستورالعمل نحوه عضویت و فعالیت کارگزاری و معامله‌گری در بازار متشکل ارز ایران »

مصوب هیئت‌مدیره شرکت مدیریت بازار متشکل معاملات ارز ایران، مورخ ۱۳۹۸/۰۲/۰۹ با اصلاحات مورخ ۱۳۹۹/۰۵/۲۹

ماده ۱۲- دسترسی به سامانه معاملات و سامانه ارتباط با اعضا صرفاً در اختیار کارگزار بوده و مسئولیت کامل تمامی اقدامات صورت گرفته از طریق دسترسی مذکور بر عهده کارگزار می‌باشد.

ماده ۱۳- رعایت تمامی قوانین و مقررات قانون کار، خدمت وظیفه عمومی، تأمین اجتماعی، مالیات‌های مستقیم، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، سایر قوانین و مقررات مربوطه و احراز اصالت و اعتبار مدارک ارسالی و صحت انتساب مهر و امضاها بر عهده کارگزاران می‌باشد.

ماده ۱۴- تمامی مکاتبات اداری، نظارتی و انتظامی و نیز ابلاغ‌نامه‌های مربوط به ضوابط، تذکرات، اخطاریه‌ها، احضاریه‌ها، آرای انضباطی و اجرائیه‌ها از طریق سامانه ارتباط با اعضا ارسال و ابلاغ می‌شود. در صورتی که مدیریت بازار به هر دلیلی، دسترسی اشخاص به سامانه ارتباط با اعضا را قطع نماید، موارد مذکور به یکی از آدرس‌های فیزیکی و الکترونیکی اعلامی توسط کارگزاران و معامله‌گران، به انتخاب مدیریت بازار ابلاغ می‌شود. ابلاغ از طرق مذکور در حکم ابلاغ واقعی است.

ماده ۱۵- ابلاغ مقررات جدیدالتصویب و یا اصلاحیه مقررات سابق از جمله آیین‌نامه‌ها، دستورالعمل‌ها، بخشنامه‌ها و ضوابط می‌تواند از طریق سامانه ارتباط با اعضا یا سامانه معاملات و تارنمای اینترنتی مربوط به آن یا تارنمای رسمی مدیریت بازار انجام می‌شود. پس از ابلاغ از طرق مذکور، ادعای جهل نسبت به مقررات یادشده، مسموع نیست.

ماده ۱۶- مدیریت بازار می‌تواند بر اساس شرایط و ملاک‌هایی که اعلام می‌کند نسبت به رتبه‌بندی اعضای خود اقدام نماید.

ماده ۱۷- کارمزد عضویت سالانه هر کارگزار در بازار متشکل ارز ایران توسط مدیریت بازار تعیین و ابلاغ می‌شود.

تبصره ۱- کلیه‌ی اعضا مکلف به تأدیه کارمزد حق عضویت در موعد مشخص شده توسط مدیریت بازار هستند.

تبصره ۲- مدیریت بازار باید در ابتدای هر سال نسبت به تعدیل و اعلام مبلغ کارمزد یادشده اقدام نماید.

ماده ۱۸- به منظور اعمال نظارت بر اعضای بازار متشکل ارز ایران و دسترسی نهاد نظارت بر بازار و مدیریت نظارت بازار به اطلاعات مرتبط با اعضا، بانک مرکزی امکان ارتباط سامانه‌های اطلاعاتی و نظارتی مربوط به شبکه بانکی و صرافی با سامانه ارتباط با اعضا را بر بستر API فراهم می‌نماید.

فصل چهارم: تعلیق یا لغو مجوز فعالیت

ماده ۱۹- در صورت وقوع هر یک از موارد زیر مدیریت بازار می‌تواند حسب مورد نسبت به تعلیق تمام یا بخشی از فعالیت کارگزاری یا لغو مجوز آن اقدام نماید:

۱- درخواست کارگزاری؛

۲- تعلیق یا ابطال مجوز یا اجازه‌نامه فعالیت بانک یا صرافی توسط بانک مرکزی؛

- ۳- تعلیق فعالیت، انحلال یا ورشکستگی کارگزاری به موجب دستور یا رأی لازم‌الاجرای مراجع قضایی یا سایر مراجع ذیصلاح؛
- ۴- تخطی از مقررات و ضوابط حاکم بر فعالیت کارگزاران از جمله مفاد این دستورالعمل، ضوابط نظارتی و انضباطی و تعهدنامه موضوع بند ۱۰ ماده ۲ این دستورالعمل؛
- ۵- عدم پرداخت کارمزد عضویت در بازار متشکل ارز ایران؛
- ماده ۲۰-** در صورت لغو مجوز فعالیت کارگزاری، شروع مجدد فعالیت مستلزم ارائه درخواست مجدد و انجام کلیه مراحل مذکور در این دستورالعمل با تأیید مدیریت بازار است.
- ماده ۲۱-** در صورت تخطی معامله‌گر از مقررات و ضوابط حاکم بر فعالیت معامله‌گران از جمله مفاد این دستورالعمل و نیز مقررات اجرایی و انضباطی مربوط به معاملات ارزی، مدیریت بازار می‌تواند حسب مورد نسبت به تعلیق یا لغو مجوز فعالیت معامله‌گر اقدام نماید.
- تبصره ۱-** تصمیم مدیریت بازار مبنی بر تعلیق یا لغو مجوز معامله‌گر، رافع مسئولیت کارگزاری مربوط نیست.
- تبصره ۲-** در صورت تعلیق یا لغو مجوز فعالیت معامله‌گر، کارگزار می‌بایست دسترسی وی به ایستگاه معاملاتی را بلافاصله مسدود نماید.
- تبصره ۳-** در صورت تعلیق یا لغو مجوز فعالیت معامله‌گر، کارگزار مربوط موظف است بلافاصله نسبت به معرفی معامله‌گر پیشنهادی جدید با رعایت مفاد بند ۲ ماده ۴ این دستورالعمل اقدام نماید.
- ماده ۲۲-** تعلیق یا لغو مجوز فعالیت کارگزاری یا معامله‌گری به دلیل تخلفات ارتكابی، رافع سایر مسئولیت‌های مدنی، انضباطی و جزایی کارگزار یا معامله‌گر نبوده و مانع از رسیدگی به موضوع توسط مراجع ذیصلاح و اصدار و اجرای حکم به سایر تنبیهات انضباطی مقرر، حسب مورد، نیست.